

युविक नेपाल

वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन २०७८/०७९

केन्द्रीय कार्यालय

प्रकाशक	: युनिक नेपाल
ठेगाना	: राजापुर नगरपालिका वडा नं. २, जोतपुर, बर्दिया
फोन नं.	: ०८४ ४२१०३८ गुलरिया, ९८५८०४३३५५ जोतपुर
ईमेल	: unyc.bardiya@gmail.com
वेबसाइट	: www.unyncnepal.org.np
फेसबुक पेज	: www.facebook.com/unyncnepal2052
प्रकाशन वर्ष	: २०७९

युनिक नेपालको कार्य समिति पदाधिकारी र सदस्यहरू

प्रेम बहादुर थारु
अध्यक्ष

निर्मला चौधरी
सचिव

जीत बहादुर थारु
कोषाध्यक्ष

बसन्ती दहित
सदस्य

निर्मल कुमार थारु
सदस्य

राधेश्याम थारु
सदस्य

राधा चौधरी
सदस्य

लेखन तथा सम्पादन :

श्री सोम प्रसाद चौधरी, कार्यक्रम अधिकृत

सहयोगीहरू :

श्री प्रेम कुमार थारु
श्री सविता चौधरी

युनिक पुस्तकालयमा बालबालिका चित्र पुस्तक हेतैं

अध्यक्षको मन्त्रालय

युनिक नेपालले स्थापनाका कालदेखि नै समुदायको विकास, हक अधिकार, वकालत र भौतिक संरचना निर्माणको कार्य गर्दै आई रहेको कुरा सर्वविदितै छ । खास गरेर आदिबासी थारू समुदायको आर्थिक सामाजिक र साँस्कृतिक क्षेत्रमा महत्वपूर्ण कार्य गरेको छ । यस संस्थाले थारू समुदायमा अभ्यस्त बरघर प्रणालीको सशक्तिकरण र गुरुवा वैदावाहरूको क्षमता विकासका लागि पनि महत्वपूर्ण योगदान दिई आएको छ । थारू भाषा, साहित्य र सांस्कृतिको संरक्षण तथा संवर्द्धनका लागि बिभिन्न कार्यक्रमको आयोजना गर्ने, अनुसन्धान कार्य र पुस्तक छपाई गरी दस्तावेजीकरणको कार्य गर्दै आएको छ ।

गरिब तथा सिमान्तकृत र जेहेन्दार विद्यार्थीहरूको नियमित र उत्कृष्ट पठनपाठनमा हाँसला प्रदान गर्नका लागि यस संस्थाले माध्यमिक तहका विद्यार्थीहरूलाई छात्रवृत्ति प्रदान गर्दै आएको छ । यस आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा छोटो अवधी र दीर्घकालिन छात्रवृत्ति गरेर ६० जना विद्यार्थीहरूलाई छात्रवृत्ति प्रदान गरेर महत्वपूर्ण कार्य गरेको अनुभूति भएको छ । जसमध्ये, कक्षा ७ पास गरेर आठमा अध्ययनरत १० जना विद्यार्थीलाई दीर्घकालिन छात्रवृत्ति प्रदानन गरिएको छ ।

विगत २२ वर्ष देखि सञ्चालन गर्दै आएको एम्बुलेन्स सेवालाई निरन्तरता दिएका छौं । यसले गर्दा विरामीहरूलाई आपत विपतका वेला समयमा स्वास्थ्य सेवाको पहुँच भएको छ ।

युनिक नेपालको नीति तथा कार्यक्रम निर्माणका साथै वार्षिक प्रतिवेदन प्रकाशनमा अमुल्य राय सुभाब दिनुहुने युनिक नेपालका संस्थापक संरक्षक डा. गोपाल दहितज्यूप्रति हृदयदेखि नै आभार प्रकट गर्न चाहन्छु । सञ्चालक समितिका सहकर्मी साथीहरू धन्यवादका पात्र हुनुहुन्छ । उहाँहरू प्रति आभारी छु ।

युनिक नेपालको लक्ष्य र उद्देश्य अनुसार कार्यक्रम सञ्चालन गर्न आर्थिक तथा प्राविधिक राय सुभाब र सहयोग गर्नुहुने सरकारी निकाय, राष्ट्रिय तथा अन्तरराष्ट्रिय साझेदार संस्थाहरूलाई धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु । यो वार्षिक प्रतिवेदन लेखन तथा सम्पादन गर्नुहुने युनिक नेपालका कार्यक्रम अधिकृत सोम प्रसाद चौधरी र महत्वपूर्ण समय दिनु हुने सबै कर्मचारीहरूलाई मुरी मुरी धन्यवाद ।

प्रिम बहादुर थारू
अध्यक्ष

विषय सूची

१. आन्तरिक श्रोतबाट सञ्चालित कार्यक्रमहरु	१
क. शिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रम	१
ख. युवा सशक्तिकरण कार्यक्रम	५
ग. थारु साहित्य र संस्कृति	९
घ. आदिबासी ज्ञान तथा अभ्यास	११
ड. पर्यावरणीय गाउँ	१२
च. पुस्तकालय, अनुसन्धान तथा प्रकाशन र सञ्चार	१३
छ. भौतिक पूर्वाधार निर्माण	१५
ज. संस्थागत तथा कार्यालय व्यवस्थापन	१५
झ. आवश्यकतामा आधारित कार्यक्रम	१७
झ. एम्बुलेन्स सेवा	१९
ट. लेखा परीक्षण प्रतिवेदन	२०
२. वाह्य श्रोत साधन र साभेदारीमा सञ्चालित कार्यक्रमहरु	२१
३. युनिक नेपालको चिनारी	२६

१.आन्तरिकश्रोतबाट सञ्चालितकार्यक्रमहरू

क. शिक्षा सञ्चालितकार्यक्रम

१.१. शैक्षिक गुणस्तरबारे कार्यशाला

युनिक नेपालको आयोजना र राजापुर नगरपालिकाको समन्वयमा गुणस्तरीय शिक्षाबारे सरोकारवालाहरूसँग एक दिने कार्यशाला २०७८ साल फागुन २९ गतेका दिन सम्पन्न भएको थियो । राजापुर नगरपालिका भित्रका माध्यमिक विद्यालयका प्रधानाध्यापक, विद्यालय व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष, शिक्षक अभिभावक संघका अध्यक्ष, संघ संस्थाहरूका प्रतिनिधि र पत्रकार लगायत ४५ जनाको उपस्थितिमा यो कार्यशाला सम्पन्न भएको थियो ।

युनिक नेपालले यस क्षेत्रको शैक्षिक सुधार तथा गुणस्तर अभिवृद्धिका लागि विद्यार्थीहरूबिच अतिरिक्त क्रियाकलाप, खेलकुद प्रतियोगिता र छात्रवृत्तिका कार्यक्रमहरू समेत युनिक नेपालले सञ्चालन गर्दै गरेको आएको छ ।

कार्यशालामा राजापुर नगरपालिका र गेरुवा गाउँपालिकाका श्री ने.रा.मा.वि., गोडियाना, श्री पद्म कुमारी मा.वि., जयपुर, श्री अ.श.द.च.मा.वि. राजापुर, श्री कालिका मा.वि., चनौरा, श्री भेरी मा.वि., ललितापुर, श्री किसान मा.वि., खल्लाजयपुर, श्री मानपुर मा.वि., टपरा, श्री जनचेतना मा.वि. मंगलपुर र ने.रा.मा.वि. नयाँगाउँका प्रधानाध्यापक, विद्यालय व्यवस्थापन समितिको अध्यक्ष र शिक्षक अभिभावक संघका अध्यक्षहरूको सहभागीता रहेको थियो ।

कार्यक्रममा प्रधानाध्यापक, विद्यालय व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष र शिक्षक अभिभावक संघका अध्यक्षहरूले गुणस्तरीय विद्यालय बनाउनका लागि २९ बुँदे प्रतिबद्धता पत्रमा हस्ताक्षर गरेका थिए ।

कार्यशालापाइ लाग्ने दिनको फोटो

कार्यशालाका उपलब्धीहरू

- शिक्षकहरूले शैक्षिक गुणस्तर वृद्धिका लागि नयाँ तरिका, नविन सोच, सिर्जनशिल पठनसिपबारे सिकाई भयो ।
- शैक्षिक सुधार तथा विद्यालय सुधारका लागि वि.व्य.स. का अध्यक्षहरूमा व्यवस्थापकीय सिपको विकास र जिम्मेवारी बोध भएको छ ।
- प्रधानाध्यापक, विद्यालय व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष र शिक्षक अभिभावक संघका अध्यक्षहरूले गुणस्तरीय विद्यालय बनाउनका लागि २९ बुँदे प्रतिबद्धता पत्रमा हस्ताक्षर गरेका छन् ।

१.२. विद्यार्थीहरूको शैक्षिक गुणस्तर वृद्धिका लागि हाजिरीजवाफ प्रतियोगिता

युनिक नेपालको मुल आयोजनामा माध्यमिक स्तरीय हाजिरीजवाफ प्रतियोगिता २०७८ साल असोज महिनाको २९ गतेका दिन सम्पन्न भयो । युनिक नेपालको सहयोग र युनिक स्पोर्ट्स क्लब, जोतपुरको आयोजनामा भएको सो प्रतियोगितामा

गोष्ठीका सहभागीहरूद्वारा गरिएको प्रतिवद्धता

यूनिक नेपाल बर्दियाद्वारा मिति २०७८ साल फागुन २१ गतेसम्म सञ्चालन भएको राजापुर नगरपालिकाका माध्यमिक विद्यालयहरुका प्रधानाध्यापक एवम् विद्यालय व्यवस्थापन समिति र शिक्षक अभिभावक संघका अध्यक्षहरु लगायतका पदाधिकारीहरुका निम्नि आयोजित विद्यालय नेतृत्व र व्यवस्थापन सम्बन्धी गोष्ठीका हामी तपसिलका सहभागीहरूले तालिममा सिकेका कुराहरु मध्ये देहायका कुराहरु आफ्नो विद्यालय वा कार्य क्षेत्रमा गइ सबैको सहमतिमा कार्यान्वयन गर्ने प्रतिवद्धता व्यक्त गर्दछौं । मिति २०७८ साल फागुन २१ गते रोज ७ शुभम् ।

देहाय :

१. विद्यार्थी, सहकर्मी लगायत सरोकारवाला सबैसँग मुस्कुराउदै प्रस्तुत हुने स्वभावको विकास गर्ने ।
२. सकेसम्म सबैसँग भीठो बोल्ने, थोरै बोल्ने र विस्तैरै बोल्ने बानीको विकास गर्ने ।
३. जस्तोसुकै चुनौतिमा पनि अवसर र दुखमा पनि खुशी खोज्ने सकारात्मक सोचको विकास गर्ने ।
४. अतिरिक्त क्रियाकलाप र परियोजना कार्यको सञ्चालन र फूलबारीको व्यवस्थापनका लागि विद्यालयमा सानो कोषको निर्माण गरेर काम अधि बढाउने ।
५. पाठ्यक्रम र पाठ्यपुस्तकमा भएका परियोजना र प्रयोगात्मक कार्यका प्रभावकारी सञ्चालनका लागि संयन्त्र बनाएर अधि बढाने ।
६. सबैभन्दा बढि हाजिर हुने विद्यार्थीलाई मासिक रूपमा पुरुष्कृत गरी सो को अभिलेख राख्ने ।
७. बालबालिकाको खाजा, सरसफाइ र सिकाइ व्यवस्थापनमा उल्लेख्य योगदान गर्ने अभिभावकलाई वार्षिक एवम् अर्धवार्षिक रूपमा सम्मान गर्ने ।
८. शिक्षक र कर्मचारीहरुको बीचमा सेवा सुविधा र प्रोत्साहनको न्यायोचित वितरण गर्ने ।
९. पाठ्योजना वा शिक्षण नोट र शैक्षिक सामग्री सहित कक्षामा प्रवेश गर्ने शिक्षकहरुका लागि प्रोत्साहन कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।
१०. विद्यालयले आफ्नो सेवा क्षेत्रका टोलहरूमा टोल शिक्षा समिति गठन गरी उक्त समितिको माध्यमबाट अभिभावक र बालबालिकाहरुको शैक्षिक क्रियाकलापहरुको निगरानी गर्ने योगदान गर्न सकिने ।
११. हरेक दिन विद्यार्थीभन्दा पहिले शिक्षक गेटभित्र प्रवेश गरेर विद्यार्थीहरूलाई गेटबाट स्वागत गर्दै विद्यालयमा प्रवेश गर्ने गराउने ।
१२. सबै विद्यार्थीहरूलाई सबै शिक्षकहरुले नामैले सम्बोधन गर्ने कार्यको आरम्भ गर्ने गराउने ।
१३. कक्षा १ का हरेक विद्यार्थीहरूलाई हरेक दिन कमितमा एक एक वटा अङ्क वा अक्षर चिनाएर घर पठाउने गरी शिक्षण सिकाइ क्रियाकलाप सञ्चालन गर्ने ।

१४. विद्यालयले विहानीपछि विद्यालय खुल्ने समयमा विद्यालय परिसरमा बालमनोविज्ञान एवम् देशभक्तिका भावनाले भरिएका गीतहरु बजाएर साँगितिक वातावरण सिर्जना गर्ने ।
१५. समयको आवश्यकता र माग बमोजिम विद्यालयमा प्रविधिमैत्री वातावरणको विकास गर्दै जाने ।
१६. आफ्नो विद्यालयलाई शिक्षण सिकाइका सबै क्षेत्र वा कुनै खास क्षेत्रमा नमूना बनाउनका लागि आवश्यक पहल गर्ने ।
१७. हरेक बालबालिकाहरूमा सबलता र सम्भावनाको खोजी गर्ने प्रवृत्तिको विकास गरी तदनुसार नै बालबालिकाहरूलाई सिकाइमा सहयोग गर्ने ।
१८. विद्यालयमा हरेक शैक्षिक सत्रमा हरेक शिक्षकले कमितमा एउटा विषयमा कार्यमूलक अनुसन्धान गरी सोको उपलब्धसम्बन्धी अभिमुखीकरण र अभिलेखन गर्ने ।
१९. सरोकारवालाहरुको सहभागितामा विद्यालयको दूरदृष्टी अद्यावधिक गरी सबैले देख्ने गरी सार्वजनिकरण गर्ने ।
२०. विद्यार्थीको सिर्जना र शिक्षकको पेशागत विकासका लागि विद्यालयमा स्मारिका र भित्ते पत्रिका प्रकाशन लगायत नियमित अध्यनय सामग्रीको व्यवस्थापन गर्ने ।
२१. माथिल्ला कक्षाहरूमा **PLAS (Planning of Learning Achievement by Students)** कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सकिने ।

विजेता विद्यार्थीहरूलाई पुरुष्कार प्रदान गर्दै युनिक नेपालका कार्यकारी अध्यक्ष श्री प्रिम बहादुर थारु

राजापुर नगरपालिका र गेरुवा गाउँपालिकाका १२ वटा माध्यमिक विद्यालयबाट १६ वटा समूह सहभागी भएका थिए ।

हाजिरीजवाफ प्रतियोगितामा ग्रिन ग्लोबल माध्यमिक विद्यालय प्रथम, श्री कालिका माध्यमिक विद्यालय द्वितीय र श्री जनता माध्यमिक विद्यालय तृतीय भएका छन् । विजेता प्रथम समूहलाई रु. ३५०० र स्टेशनरी, द्वितीय समूहलाई रु. २५०० र स्टेशनरी र तृतीय समूहलाई रु. १५०० र स्टेशनरीका साथै बिजेता प्रमाण पत्र प्रदान गरिएको थियो । विजेता हुनेहरूमा प्रथम तर्फका समिर थापा, विमोचन थारू र लोकेन्द्र धामी रहेका थिए । दोस्रो तर्फ कमल दुंगाना, अर्पण थारू र सबिना चौधरी रहेका थिए । त्यसैगरी तेस्रो तर्फ अर्बिन थारू, ऐकेन्द्र थापा र बिनोद खत्री रहेका थिए ।

पुरस्कारका लागि कृष्ण फेन्सी स्टोर, बालाबजारले प्रथम पुरस्कार, ओम दि ट्रेडर्स, बालाबजारले दोस्रो पुरस्कार र मोहिनी कटेज एण्ड रेष्टरेन्ट, सोनपुरले तेस्रो पुरस्कार प्रायोजना गरेका थिए । रामस्वरूप थारूको अध्यक्षतामा सम्पन्न सो कार्यक्रमको सहकार्य जंग्रार साहित्यिक बखेरी, जोतपुर बरघर समिति, हगेना इन्टरेटेड एग्रो फार्म, ओम इन्टरप्राइजेजले गरेका थिए ।

१.३. शैक्षिक गुणस्तर वृद्धिका लागि अभिभावकहरूलाई अभिमुखीकरण

शैक्षिक गुणस्तर वृद्धि गर्न अभिभावकको भूमिका, असल अभिभावकत्वका साथै अभिभावकहरूको जिम्मेवारीको विषयमा मिति २०७८ साल असोज महिनाको २६ गतेका दिन अन्तरक्रिया कार्यक्रम सम्पन्न भयो । सो कार्यक्रममा जोतपुर गाउँका अभिभावकहरूलाई समावेश गरिएको थियो । कार्यक्रमको सहजीकरण युनिक नेपालका संरक्षक डा. गोपाल दहित, युनिक नेपालका कार्यक्रम अधिकृत सोम प्रसाद चौधरी र शिक्षा सम्बन्धी जानकार निराजन चौधरीले सहजीकरण गरेका थिए ।

अन्तरक्रिया कार्यक्रममा अभिभावक र बालबालिकाहरूबिचको सम्बन्ध, बालबालिकाहरू माथि अभिभावकले गर्ने व्यवहार, अभ्यास, संस्कार, विद्यालय र अभिभावकबिच समन्वय, सहकार्य, शिक्षाको महत्व आदि विषयमा सहजीकरण गरिएको थियो । कार्यक्रममा १०६ जनाको सहभागिता रहेको थियो ।

सहजीकरण गर्दै महिला विकास निरीक्षक रीता थारू

१.४. युनिक नेपाल छात्रवृत्ति कार्यक्रम

युनिक नेपालले ६० जना विद्यार्थीहरूलाई २०७८ साल चैत महिनाको २४ गतेका दिन युनिक छात्रवृत्ति प्रदान गरेको थियो । ती विद्यार्थीहरूमध्ये १० जना विद्यार्थीहरूलाई रु. १०,००० का दरले ५ वर्ष सम्मका लागि दीर्घकालिन छात्रवृत्ति र ५० जना विद्यार्थीहरूलाई रु. ५,००० का दरले छोटो अवधिको छात्रवृत्ति प्रदान गरेको हो । कक्षा ७ पास गरेर कक्षा ८ मा भर्ना भएका विद्यार्थीलाई दीर्घकालिन छात्रवृत्ति प्रदान गरियो । त्यसैगरी कक्षा ११ र १२ मा पढ्दै गरेका विद्यार्थीहरूलाई छोटो अवधिको छात्रवृत्ति प्रदान गरियो ।

दीर्घकालिन छात्रवृत्ति प्राप्त गर्ने विद्यार्थीका साथ अतिथिहरु

युनिक नेपालले जेहेन्दार, अति विपन्न र दुहुरा बालबालिकाहरूको शिक्षा प्राप्तिका लागि युनिक छात्रवृत्ति हरेक साल प्रदान गर्दै आएको छ। यसवर्ष देखि भने दीर्घकालिन छात्रवृत्तिको प्रावधान अगाडी सारेको हो।

कार्यक्रममा सबैभन्दा धेरै विद्यार्थीहरू छात्रवृत्ति प्राप्त गर्ने विद्यालयहरू क्रमशः श्री जनचेतना माध्यमिक विद्यालय, मंगलपुर, अमर शहिद दशरथ चन्द माध्यमिक विद्यालय, राजापुर र श्री एकप्रिय राठौर माध्यमिक विद्यालयलाई प्रशंसा पत्र समेत प्रदान गरिएको थियो।

दीर्घकालिन युनिक छात्रवृत्ति प्राप्त गर्ने कक्षा ८ का विद्यार्थीहरु

क्र.सं.	नाम	विद्यालय
१	कल्पना वि.क.	श्री कालिका मा.वि. चनौरा
२	माधवी पौडेल	श्री जानकी मा.वि., जनकनगर
३	निशा बुढाथोकी	श्री जानकी मा.वि., जनकनगर
४	एक्रिना चौधरी	श्री जानकी मा.वि., जनकनगर

५	रेनिशा थारू	श्री किसान मा.वि. खल्लाजयपुर
६	सन्जिता कु. थारू	श्री किसान मा.वि. खल्लाजयपुर
७	निरज परियार	श्री ने.रा.मा.वि. नयाँगाउँ
८	कल्पना चौधरी	श्री भेरी मा.वि. ललितापुर
९	करुणा परियार	श्री भेरी मा.वि. ललितापुर
१०	सुजिता खत्री	श्री भेरी मा.वि. ललितापुर

कार्यक्रमका प्रमुख अतिथि भूमी सुधार तथा व्यवस्था पूर्वमन्त्री एवं युनिक नेपालका संरक्षक डा. गोपाल दहितले छात्रवृत्तिको रकम सानो भएता पनि यसले अति विपन्न तथा दुहुरा बालबालिकाहरूको शिक्षा आर्जनका लागि यसले महत्वपूर्ण भूमिका खेल्ने बताउनु भयो। उहाँले अहिलेको समय शिक्षाको समय हो। शिक्षा भएन भने आत्मनिर्भर बनाउन सकिदैन। शिक्षाका लागि अनुशासन, लगनशिलता, मेहनत, धैर्यता मेहनत जरूरत पर्न बताउनु भयो। छात्रवृत्ति प्राप्त गर्ने विद्यार्थीहरूले आफु उच्च शिक्षा हाशिल गरि सकेपछि अतिविपन्न परिवारको विद्यार्थीहरूलाई छात्रवृत्ति प्रदान गर्ने जिम्मेवारी बहन गर्न आग्रह गर्नुभयो।

यसैगरि, कार्यक्रमको समापन गर्दै युनिक नेपालका अध्यक्ष प्रिम बहादुर थारूले युनिक नेपालले सामुदायिक विद्यालयका विद्यार्थीहरूको शिक्षा आर्जन गर्न आर्थिक समस्याले बाधा नपुर्याओस् र जेहेन्दार विद्यार्थीहरूलाई थप प्रोत्साहन होस् भनेर शिक्षामा लगानी गर्दै आएको बताउनु भयो।

कार्यक्रमका उपलब्धीहरु

- १० जना विद्यार्थीहरूले पाँच वर्षका लागि दीर्घकालिन छात्रवृत्ति र ५० जना विद्यार्थीहरूले छोटो अवधीको युनिक छात्रवृत्ति प्राप्त गरे।
- विद्यार्थीहरूको विद्यालय निरन्तरता र पठनपाठनमा सहयोग पुगेको छ।

२. युवा सशक्तिकरण कार्यक्रम

२.१. युवा खेलकुद समूहलाई खेलकुद सामाग्री सहयोग

युनिक नेपालले युवाहरूलाई लागु पदार्थ दुर्व्यसनबाट बचाउन तथा देश र समाज निर्माणका लागि सकरात्मक बाटोमा ल्याउनका लागि खेलकुदमा लगानी गर्दै आएको छ । यस अन्तर्गत खेलकुद समूह गठन गरेर या गठन भएका समूहमा खेलकुदको सामग्री प्रदान गरेर खेलकुद प्रति आकर्षण बढाएको छ । यस अवधिमा खेलकुद समिति मार्फत ब्याडमिन्टनका लागि रऱ्याकेट, कर्क, नेट, भलिबल र फुटबल समेत सहयोग गरेको छ ।

यसैगरि, युनिक स्पोर्ट्स क्लबको पहलमा र युनिक नेपालको सहयोगमा राजापुर नगरपालिकाको बालाबजारमा ब्याडमिन्टन कोर्ट निर्माण गरि उद्घाटन गरियो । युनिक नेपालले बालाबजार खेलकुद समितिको मागमा सो कोर्ट निर्माण सहयोगको साथै खेलकुद सामाग्री पनि सहयोग गरेको हो । कार्यक्रमका प्रमुख अतिथि तथा युनिक नेपालका अध्यक्ष प्रिम बहादुर थारूले ब्याडमिन्टन कोर्टको उद्घाटन रिबन काटेर गर्नु भएको थियो ।

बालाबजार खेलकुद समितिलाई खेलकुद सामाग्री हस्तान्तरण गर्दै

युनिक स्पोर्ट्स क्लबको भलिबल समूहलाई खेलकुद हस्तान्तरण

२.२. युनिक स्पोर्ट्स क्लब प्रवर्द्धन

युनिक नेपालले आर्थिक वर्ष २०७८/७९ देखि युवा सशक्तिकरणका लागि खेलकुदलाई पनि प्राथमिकता दिएको छ । यसलाई संगठितरूपमा अगाडी बढाउनका लागि युनिक स्पोर्ट्स क्लब गठन गरेर सबैलाई गोलवद्ध योजना अनुरूप युनिक स्पोर्ट्स क्लब गठन गरियो । सो क्लब मार्फत राजापुर नगरपालिका र गेरुवा गाउँपालिकामा रहेका खेलकुद समूहलाई सहयोग गर्ने योजना रहेको थियो । यो क्लबलाई प्रवर्द्धन गर्नका लागि नियमित खेलकुद सामाग्री सहयोग र टिस्टर समेत सहयोग गरेको छ । यस क्लब अन्तर्गत भलिबल समूह, फुटबल समूह र ब्याडमिन्टन समूह रहेका छन् । क्लबका खेलाडीहरू युवाहरूलाई नेतृत्व गर्ने, सामाजिक कार्यका लागि अभियान चलाउने र बिभिन्न प्रतियोगितामा समेत सहभागी हुने गरेका छन् ।

युनिक स्पोर्ट्स क्लबका अध्यक्ष रामस्वरूप थारुलाई युनिक नेपाल लोगो अंकित टिसर्ट हस्तान्तरण

२.३. खेलकुद प्रतियोगिता र पुरुष्कार

युनिक नेपालले यो आर्थिक वर्षमा बिभिन्न स्थानीय क्लबहरूको सहकार्यमा २ पटक ब्याडमिन्टन प्रतियोगिता सम्पन्न गरेको छ। पहिलो ब्याडमिन्टन प्रतियोगिता असोज २२ र २३ सम्म चलेको थियो भने दोस्रो ब्याडमिन्टन प्रतियोगिता माघ २० गते सम्पन्न भएको थियो।

युवाहरूमा सकरात्मक सौचको विकास गर्न, खेलकुद प्रति आकर्षित गर्न, शारिरीक र मानसिक स्वास्थ्य सुधार गर्न र युवाहरूमा एकताको भावना जागृत गर्न खेलकुद प्रतियोगिताको आयोजना गरिएको हो। यसका साथै, राजापुर नगरपालिका र गेरुवा गाउँपालिका बाट युवाहरूले खेलकुदको क्षेत्रमा आफ्नो पहिचान बनाउन भन्नका लागि नियमित खेलकुद प्रतियोगिताको आयोजना

गरिएको हो। खेलकुदमा सहभागी भएपछि युवाहरूमा आत्मविश्वास बढेको छ। पहिलो ब्याडमिन्टन प्रतियोगिता युनिक नेपालको प्राङ्गणमा र दोस्रो प्रतियोगिता बालाबजारमा आयोजना गरिएको थियो। प्रतियोगिताको उद्घाटन युनिक नेपालका कार्यकारी अध्यक्ष एवं कार्यक्रमका प्रमुख अतिथि प्रिम बहादुर थारुले गर्नु भएको थियो।

ब्याडमिन्टन प्रतियोगिताको आयोजना

युनिक नेपालको प्राङ्गणमा आयोजित प्रतियोगितामा राजापुर नगरपालिका र गेरुवा गाउँपालिका भित्रका २६ समूह भाग लिएका थिए। प्रतियोगी तीन समूहलाई त्रिमशः ८ हजार, ६ हजार र ४ हजार रूपैया नगद पुरुष्कार र प्रमाण पत्र प्रदान गएको थियो भने चौथो समूहलाई सान्त्वनाकोरूपमा प्रमाण पत्र प्रदान गरिएको थियो। यो प्रतियोगिता युनिक नेपालको सहयोगमा युनिक स्पोर्ट्स क्लबको

आयोजना र जोतपुर बरघर समिति, जंग्रार साहित्यिक बखेरी, बर्दियाली थारू विकास मञ्च, काठमाडौं, ग्रामिण युवा विकास समाज, सुम्मत सकहारी संस्था लि., जोतपुर संघर्या बगाल लगायतले सहकार्य गरेका थिए ।

उपलब्धीहरू

- राजापुर नगरपालिका र गोरुवा गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका खेलाडीहरूबिच आपसी चिनजान र सम्बन्ध विस्तार भएको ।
- युवाहरूमा खेलप्रति आकर्षण बढ्नुका साथै सकरात्मक विचारको विकास भएको ।
- हरेक आउटडोर खेल शारिरीक र मानसिक स्वास्थ्यका लागि महत्वपूर्ण भएकाले शारिरीक र मानसिक स्वास्थ्यमा टेवा पुगेको ।
- युनिक नेपालको कामप्रति युवाहरूको भुकाव बढेको ।

२.४. त्रैमासिक युवा उत्प्रेरणा कार्यक्रम

यस आर्थिक वर्षमा तीन पटक युवा उत्प्रेरणा कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ । पहिलो उत्प्रेरणा कार्यक्रम मिति २०७८ साल असोज महिनाको २६ गते सम्पन्न भएको थियो । यो कार्यक्रममा ६२ जना युवाहरूको सहभागीता रहेको थियो । सो उत्प्रेरणा कार्यक्रममा युनिक नेपालका संरक्षक डा. गोपाल दहित, युनिक नेपालका कार्यक्रम अधिकृत सोम प्रसाद चौधरी, युवा अभियन्ता निराजन चौधरी, युवा समाजसेवी सिताराम थारू, नेपाल सरकारको महालेखा परीक्षकका शाखा अधिकृत प्रसादु थारू, राजापुर नगरपालिका कार्यालय महिला, बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक शाखाकी प्रमुख रीता थारूले सहजीकरण गर्नु भएको थियो । कार्यक्रममा सफलताका कथा, संघर्ष, मेहनत, अनुकरणीय व्यक्तित्व, लोक सेवाका उदाहरणीय सफलता, सामाजिक क्षेत्रको विकास, असल राजनीतिक नेतृत्वको खाँचो, पारिवारीक र सामाजिक दायित्व, शिक्षाको महत्व लगायतको विषयमा उत्प्रेरणा जगाइएको थियो ।

युवा उत्प्रेरणा कार्यक्रममा सहजीकरण गर्दै महिला विकास निरीक्षक रीता थारू

यसैगरि दास्तो उत्प्रेरणा कार्यक्रम २०७८ साल पुस महिनाको १९ गते राजापुर बर्दियाको अमर शहिद बहुमुखी क्याम्पसमा विद्यार्थीहरूको सहभागितामा सम्पन्न गरिएको हो । कार्यक्रममा जीवनका वक्र रेखाहरू पुस्तकको लेखिका बालिका चौधरीले आफुले भोगेका जिन्दगीका कठिनाईहरू, गरेका संघर्षहरूका साथै त्यस बाट प्राप्त सफलताका बारेमा सहभागीहरू माझ प्रस्तूत गर्नु भएको थियो । त्यसैगरि तेस्रो कार्यक्रम बर्गदही गाउँका महिला उद्यमीहरूको लागि मिति २०७९ साल जेठ महिनाको २९ गते सम्पन्न भएको थियो । यो कार्यक्रमको सहजीकरण सिन्धुली जिल्लाको सफल महिला उद्यमी निरू श्रेष्ठले गर्नु भएको थियो ।

उद्यमशिलताबारे उत्प्रेरणा पर्छि महिला उद्यमी निरु श्रेष्ठका साथ सामुहिक फोटो

थारु साहित्यमा आख्यान लेखन उत्प्रेरणा गोष्ठी सहजीकरण गर्दै लेखक शेखर दहित

२.५. उद्घोषण तथा नेतृत्व विकास तालिम

युवाहरूमा उद्घोषण कला र नेतृत्व विकासका लागि युनिक नेपालद्वारा २०७८ असोज २४ देखि २८ सम्म उद्घोषण तथा नेतृत्व विकास तालिमको आयोजना गरिएको थियो । युवाहरूमा बोल्ने क्षमता बढाउन, कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सक्ने, भाषण गर्न सक्ने र नेतृत्व क्षमता विकास गर्नका लागि यो तालिमको आयोजना गरिएको हो । सो तालिममा २४ जना युवाहरू सक्रियरूपमा सहभागी भएका थिए । तालिममा सैद्धान्तिक र अभ्यास मार्फत उनीहरूलाई बोल्न तथा भाषण गर्न र कार्यक्रम चलाउन सिकाइएको थियो । पाँच दिनस सम्म सञ्चालन भएको सो तालिमको सहजीकरण मानवअधिकारकर्मी, साहित्यकार, लेखक, कलाकर्मी तथा संस्कृतिविद सुशील चौधरीले गर्नु भएको थियो । सो कार्यक्रमको समापन कार्यक्रममा सहभागीहरूलाई सहभागीताको प्रमाण पत्र सहित विदाई गरिएको थियो ।

उद्घोषण कला तालिमपर्छि सामुहिक फोटो

उपलब्धीहरु

- आफ्नो परिचय समेत दिन नसक्ने युवाहरुमा तालिम पछि धेरै जनाको अगाडी बोल्न सक्ने क्षमताको विकास हुनुका साथै आत्मविश्वासको विकास भयो ।
- सहभागीहरुले कार्यक्रम ढाँचा, महत्व, कार्यक्रम सञ्चालन पद्धति, मर्यादाक्रमको बारेमा जानकारी भयो ।

२.६. युवा श्रमिकहरुको अधिकार, सुरक्षा, बचत तथा मितव्ययी सम्बन्धी अभिमुखीकरण

मिति २०७८ साल असोज महिनाको २५ गतेका दिन युनिक नपालले श्रमिक युवाहरुको हक अधिकार र उनीहरुको पेशाको सुरक्षाका लागि उनीहरुको सहभागीतामा एक दिने अभिमुखीकरण सञ्चालन गरिएको थियो । उनीहरु बाहिर जिल्लामा लेबर गर्ने जाँदा आफ्नो ज्याला समयमा नपाउने, पुरा नपाउने र कहिलेकाही पाउँदै नपाउने, चोट पटक तथा दुर्घटना हुँदा क्षतिपूर्ति नपाउने,

युवा श्रमिकहरुको अधिकार र बचत सम्बन्धी अभिमुखीकरणमा बोल्दै वडा सचिव अमित दहित

यस खालका घटना हुँदा न्याय माग्न कहाँ जाने जस्तो ज्ञान हुँदैन । तसर्थ यि कुराहरुलाई मध्यनजर गरेर उनीहरुको अधिकार र पेशाको सुरक्षाको बारेमा अभिमुखीकरण गरिएको थियो । सो अभिमुखीकरणको सहजीकरण युनिक नेपालका संरक्षक डा. गोपाल दहितले गर्नु भएको थियो । कार्यक्रममा ७१ जनाको उपस्थिति रहेको थियो ।

३. थारु साहित्य र संस्कृति

३.१. थारु भाषा साहित्य वाचन गोष्ठी

युनिक नेपालको सहयोग र जंग्रार साहित्यिक बखेरी, नेपालको आयोजनामा मिति २०७८ भदौ २६ गते थारु समुदायको अट्वारीको शुभकामनाका साथै त्यस सम्बन्धी साहित्यवबचन कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको छ । कार्यक्रममा थारु समुदायको अट्वारीको महत्व, विशेषता तथा मनाउने विधिको बारेमा चर्चा परिचर्चा गरिएको थियो । अट्वारीको बारेमा संस्कृतिका जानकार सुशील चौधरीले आफ्नो प्रस्तूती राख्नु भएको थियो । यसै गरि युनिक नेपालका संरक्षक डा. गोपाल दहितले अट्वारीको पर्वको धार्मिक, सामाजिक र सांस्कृतिक महत्व तथा थारु समुदायले महत्वपूर्ण पर्वकोरूपमा मनाउने बारे आफ्नो मन्तव्य राख्नु भएको थियो ।

अट्वारीको शुभकामना मन्तव्य दिदै युनिक नेपालका कार्यकारी अध्यक्ष श्री प्रिम बहादुर दहित

कार्यक्रममा युनिक नेपालका कार्यकारी अध्यक्ष प्रिम बहादुर थारू, संस्थापक अध्यक्ष देवमान चौधरी, समाजसेबी मीनराज चौधरी, सिताराम थारू, जगतराम थारू लगायतले आफ्नो शुभकामना अन्तव्य राख्नु भएको थियो । यसैगरि सो कार्यक्रममा अमित दहित, दर्पण कुसुम्या, बालिका चौधरी, ठाकुर अकेला लगायतले आफ्नो रचनावाचन गर्नु भएको थियो ।

३.२. वहुभाषिक साहित्य गोष्ठी

युनिक नेपालले थारू समुदायको भाषा, साहित्य र संस्कृतिको उन्नयन, विकास, संरक्षण र प्रवर्द्धनका लागि उल्लेख्य योगदान पुर्याउँदै आएको छ । यस आर्थिक वर्ष युनिक नेपालले जंग्रार साहित्यिक बखेरीसँग सहकार्य गरेर मिति २०७९ असार ४ गतेका दिन बर्दियाको गुलरिया नगरपालिकाको खैरापुरमा वहुभाषिक कवि गोष्ठी सम्पन्न गरेको छ ।

वहुभाषिक गोष्ठीमा कविता वाचन गर्दै साहित्यकार राजेन्द्र प्रसाद धिताल

सो कार्यक्रमका बहुभाषिक कविता वाचन गरिएको थियो । साथै, थारू साहित्यमा गजल लेखनको अभ्यास तथा लेखनको बारेमा जंग्रार साहित्यिक बखेरीका सदस्य

दर्पण कुसुम्याले गरेका थिए । कार्यक्रममा जंग्रार साहित्यिक बखेरीका उपाध्यक्ष बालिका चौधरीले लेखेको पुस्तक जीवनका बऋ रेखाहरूको समालोचनातमक समीक्षा गरिएको थियो । प्राप्त रचनाहरूलाई मुल्याङ्कन गरि तीन जना उत्कृष्ट सर्जकहरूलाई पुरस्कृत गरिएको थियो । पुरस्कृत हुनेहरूमा निबन्ध बाट गीता चौधरी, कथा बाट दुर्जन चौधरी र कविताबाट लव अविरल रहेका थिए ।

३.३. थारू मादल बजाउने तालिम

थारू समुदायमा मुङ्ग्रहवा, लठ्ठौहवा, सख्या, मघौटा, छोक्रा, हुरुङ्ग्रहवा, रतनच्चा, डिनच्चा, विहग्रा लगायतका धेरै लोक नाचहरू छन् । त्यसैगरी अष्टिम्की, बर्कीमार, ढुमरू, डफ लगायतका गीतहरू छन् । तर, हाल आएर युवाहरूले आफ्नो सांस्कृतिक मादल बजाउन जान्दैनन् । तसर्थ, थारू समुदायको बाजा तथा मादल बजाउने कलाको संरक्षण र संवर्द्धनका लागि यो तालिमको आयोजना गरिएको हो । थारू मादल बजाउने तालिममा सहभागीहरूले थारू समुदायमा प्रचलित नाचमा बजाइने विभिन्न सुर, ताल, मूल बादन, पुरत बादन (खोट) बजाउन सिकेका थिए । मादल बजाउने तालिमको सहजीकरण जोतपुर गाउँका मङ्डर्या रघुराम थारूले गर्नु भएको थियो । सो तालिममा १६ जना सहभागीहरूले मादल बजाउन सिकेका थिए ।

३.४. थारू सांस्कृतिक नाच प्रदर्शन

२०७८ साल चैत्र २४ गतेका दिन युनिक नेपालद्वारा आयोजना गरिएको युनिक छात्रवृत्ति कार्यक्रममा थारू नाच पनि प्रदर्शन गरियो । थारू समुदायमा प्रचलित नाचहरूमा सख्या, मघौटा, हुरुङ्ग्रहवा, छोक्रा नाच प्रदर्शन गरिएको थियो । जोतपुर र बरगदही गाउँका थारू नाच टोलीहरूले ती नाच प्रदर्शन गरेका थिए । यसका साथै, नेपाल राष्ट्रिय माध्यमिक विद्यालयका विद्यार्थीहरूले पनि स्वागत नाच प्रस्तुत गरेका थिए । नाच प्रस्तुत गर्ने टोलीहरूलाई सान्त्वना सहित नगद पुरस्कार प्रदान गरिएको थियो ।

जोतपुर गाउँद्वारा सांस्कृतिक नाच प्रदर्शन गर्दै

४. आदिबासी ज्ञान तथा अर्थ्यास

४.१. बरघर सशक्तिकरण कार्यक्रम

युनिक नेपालले राजापुर नगरपालिका र गेरुवा गाउँपालिकाका बरघरहरूका लागि २०७८ असार २२ गते बरघर सशक्तिकरण कार्यशाला सम्पन्न गरियो । तसर्थ, बरघरहरूको सवाल, स्थानीय सरकारमा उनीहरूको पहुँच, बदलिदो राजनीतिक परिस्थितिमा बरघरको भूमिका र जिम्मेवारी, बरघरको महत्व, ग्रामिण विकास र कल्याणकारी क्षेत्रमा बरघरको योगदान, ल्यागयतको विषयमा बरघरहरूलाई जानकारी सुसूचित गराइएको थियो । यसैगरी कार्यक्रममा बरघरहरूको समस्या बरघर मार्फत नै अन्तरक्रियात्मक तरिकाले प्रस्तुत गर्न लगाएको, सामाजिक नक्साहरून सहित उनीहरूको कार्यक्षेत्र बारे पनि छलफल गरिएको थियो । कार्यक्रमको सहजीकरण युनिक नेपालका संरक्षक डा. गोपाल दहित, शेखर दहित, मीनराज चौधरी, जगतराम चौधरी, युनिक नेपालका कार्यक्रम अधिकृत सोम प्रसाद चौधरीले गर्नु भएको थियो ।

बरघर सशक्तिकरण कार्यशालामा पावरवाक अभ्यास

समापन कार्यक्रममा राजापुर नगरपालिकाका नगर प्रमुख दीपेश थारूले आफु पनि थारू समुदायकै भएकाले बरघर प्रणालीलाई राम्रोसँग बुझेको र राजापुर नगरपालिकाद्वारा बरघर ऐनलाई पास गरेर बरघर प्रणालीलाई सहयोग गर्ने प्रतिवद्धता जनाउनु भयो । कार्यक्रममा १०५ जनाको सहभागीता रहेको थियो ।

उपलब्धीहरू

- बरघरहरूले थारू समुदाय तथा गाउँको नेतृत्व गर्दै आएकोमा हाल बदलिदो परिस्थितिमा समन्यायिक प्रक्रिया, समान सहभागीता र नेतृत्व विकासको बारे मा क्षमता विकास भयो ।
- समुदायका घटनाहरूको व्यवस्थापन, कानूनी प्रक्रिया र लैंगिक तथा जातिय सञ्चेदनशीलताको बारेमा जानकारी भयो ।
- स्थानीय तह र बरघरहरूबिच समन्वयात्मक काम गर्ने, सूचना आदानप्रदान गर्ने वातावरणको सिर्जना भयो

बरसर सशक्तिकरण कार्यशाला सहजीकरण गर्दै युनिक नेपालका संरक्षक डा. गोपाल दहित

४.२. गुर्वा वैडावाहरुको क्षमता विकास कार्यशाला

गुर्वा र वैडावाहरुमा भएको मन्त्रज्ञान र सिप संरक्षण गर्न, सचेतना फैलाउन, डाक्टर, आयुर्वेदिक अभ्यास र वैडावा अभ्यासलाई कसरी समन्वयात्मक बनाउन सकिन्छ भन्ने विषयमा रहेर कार्यशाला सञ्चालन गरिएको थियो । कार्यशालामा खास गरेर गुर्वाहरुले गरेको अभ्यासमा असल अभ्यास र अनुभव तथा समस्या पहिचान र त्यसको समाधानका उपाय, योजना तयार गरिएको थियो । त्यसैगरी आल्हा कसरी चलाउने, रक्तचाप कसरी नाप्ने र यसको अवस्था, ल्याब रिपोर्ट कसरी हेर्ने बारे जानकारी गराइएको थियो । यसैगरि, आयुर्वेदिक प्रणालीमा जडीबुटी र यसको प्रयोग, योगाभ्यास, स्वस्थ जीवनशैलीका बारेमा समेत जानकारी गराइएको थियो । सो कार्यशालामा डा. गोपाल दहित, डा. आलोक चन्द्र भाँ, डा. कलावती बि.क., आयुर्वेद विशेषज्ञ लोकराज पाण्डे, युनिक नेपालका कार्यक्रम अधिकृत सोम प्रसाद चौधरी, मीनराज चौधरी र जगतराम थारूले सहजीकरण गर्नु भएको थियो । गुर्वा वैडावाहरुको सशक्तिकरण कार्यशाला २०७८ असार २३ र २४ गतेको दिन सञ्चालन भएको थियो । सो कार्यक्रममा बर्दिया र कैलालीको गरे २२ जना गुर्वा वैडावाहरुको सहभागीता रहेको थियो ।

गुर्वा वैडावाहरुको कार्यशाला पछि सामुहिक फोटो

उपलब्धीहरु

- गुर्वा र वैडावाहरुले गर्दै गरेको अभ्यास, उनीहरुले भोगेका समस्या र सिकाईको बारेमा जानकारी भयो ।
- गुर्वा र वैडावाहरुमा भएको ज्ञान र सिप आदान प्रदान भई एक अर्कामा थप ज्ञानको सिकाई भयो ।

ड. पर्यावरणीय गाउँ

४.१. उच्च महत्व भएका बृक्षारोपण

युनिक नेपालले यस वर्ष देखि पर्यावरणीय गाउँको विकास बारे अवधारणा अगाडी सारेको छ । नमुनाकोरूपमा यस वर्ष राजापुर नगरपालिकाको वडा नं. २ को बरगदही गाउँलाई लक्षित गरि त्यहाँ बृक्षारोपण गरिएको हो । युनिक नेपालले बर्गदही गाउँको १८७ घरधुरीलाई लक्षित गरि दुई दुई सय उन्नत जातको आँपको बिरुवा, लिची र टिमुर वितरण गरेको थियो ।

वृक्षारोपणका लागि आँप वितरण गर्दै युनिक नेपालका कार्यकारी अध्यक्ष श्री प्रिम बहादुर थारु

अचार बनाउन सिक्कै महिलाहरू

५.२. अचार बनाउने तालिम

युनिक नेपालको आयोजनामा २०७८ साल फागुन २० गते महिलाहरूका लागि तीन दिने अचार बनाउने तालिम सम्पन्न भयो । महिलाहरूलाई व्यवसायिकरूपमा अचार बनाउन तथा उत्पादन गर्न तथा बजारीकरण गरेर आर्थिक आम्दानी बृद्धिका लागि सो तालिमको आयोजना गरिएको हो । तालिमको उद्घाटन युनिक नेपालका संरक्षक तथा भूमी सुधार व्यवस्था पूर्वमन्त्री डा. गोपाल दहितले गर्नु भएको थियो । तीन दिन सम्म चलेको अचार बनाउने तालिममा महिलाहरूले अमलाको अचार, खुर्सानीको अचार, मिक्स अचार, मासुको अचार, सिद्राको अचार, मुलाको अचार र आलु चिप्स लगायतका अचार बनाउन सिकेका थिए । तालिमको सहजीकरण रिक फुड उद्योगका सञ्चालक रेखा शर्मा चौधरीले गर्नु भएको थियो ।

उपलब्धीहरू

- सहभागी महिलाहरूले अमलाको अचार, खुर्सानीको अचार, मिक्स अचार, मासुको अचार, सिद्राको अचार, मुलाको अचार र आलु चिप्स बनाउने सिके ।
- महिलाहरूमा अचार बनाउने सिपको विकास भई घरायसी प्रयोग तथा आर्यआर्जन बृद्धिका लागि सहयोग भयो ।

च. पुस्तकालय, अनुसन्धान तथा प्रकाशन र सञ्चार

६.१. वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन

युनिक नेपालले हरेक वर्ष भैं यस आर्थिक वर्षमा पनि संस्थाको योजना र गतिविधि सहित वार्षिक प्रतिवेदन प्रकाशन गरेको छ । सो प्रतिवेदनमा संस्थाले गरेका क्रियाकलाप तथा गतिविधिहरू, संस्थाको आर्थिक, आय व्यय तथा खर्च

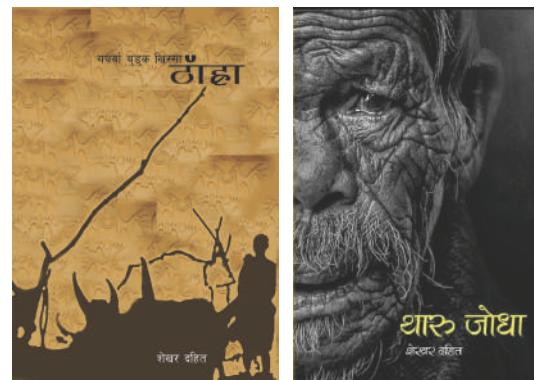
विवरण, संस्थाको अडिट प्रतिवेदन फोटो सहित प्रकाशन गर्ने गर्दछ । अन्य आर्थिक वर्ष भैं यस आर्थिक वर्षमा पनि ५०० प्रति वार्षिक प्रतिवेदन प्रकाशन गरेको छ ।

६.२. महत्वपूर्ण पुस्तक खरिद

युनिक नेपालले यस आर्थिक वर्ष देखि थारू समुदायको इतिहास, संस्कार, संस्कृति, भाषा, साहित्य तथा कलामा आधारित महत्वपूर्ण पुस्तकहरू खरिद गर्ने, आफ्नो पुस्तकालयमा संग्रहित गर्ने र पाठकहरूलाई आवश्यक परेको खण्डमा विक्री वितरण गर्ने लक्ष्य अनुरूप यस वर्ष पुस्तक खरिद गरेको छ । यस आर्थिक वर्षमा शेखर दहितका पुस्तकहरू र ठाँड्हा गरेर १०० वटा पुस्तक खरिद गरेको छ । यसैगरि विद्यार्थीहरूलाई आवश्यक पर्ने लोकसेवा सम्बन्धी पुस्तकहरूको समेत खरिद गरेको छ । हाल पाठकहरू युनिक पुस्तकालयमा भएका पुस्तकहरू पढ्ने गरेका छन् ।

६.३. भित्तेपात्रो २०७४, डायरी र पकेट डायरी प्रकाशन

युनिक नेपालले हरेक वर्ष भित्तेपात्रो प्रकाशन गर्दै आएकोमा यस वर्ष पनि भित्तेपात्रो प्रकाशन गरेको छ । यसैगरि युनिक नेपालको लोगो अंकित डायरी

शेखर दहितका पुस्तकहरू

र पकेट डायरी समेत प्रकाशन गरेको यसले गर्दा संस्थाको प्रचार प्रसार तथा भिजिबिलिटी प्रवर्द्धन भएको छ ।

युनिक नेपालले प्रकाशनहरू

६.४. युनिक नेपालको कार्यक्षेत्रमा आधारित भिडियो डकुमेन्ट्री

युनिक नेपालले आफ्नो स्थापना कालदेखि सिमान्तकृत, पछाडी परिएका, अति विपन्न समुदायको क्षेत्रमा महत्वपूर्ण कार्यहरू गर्दै आएको छ । समुदायमा शिक्षाको उज्यालो फैलाउने, सामाजिक जनचेतना फैलाउने, आयआर्जन वृद्धि देखि सामाजिक र सांस्कृतिक सम्पदाको तथा धरोहरको निर्माणमा समेत महत्वपूर्ण योगदान दिई आएको छ । समुदायमा सुरक्षा व्यवस्था सहज बनाउन प्रहरी र नगरपालिका सँग सहकार्य, स्वास्थ्य तथा विपद व्यवस्थापन सहज बनाउन स्वास्थ्य चौकि, विपद व्यवस्थापन समिति सँग सहकार्यात्मक कार्य गर्दै आएको छ । युनिक नेपालको यस कार्यलाई दस्तावेजीकरण गर्न यस वर्ष भिडियो डकुमेन्ट्री तयार गरिएको छ ।

६.५. रेडियो कार्यक्रम निर्माण तथा प्रशारण

युनिक नेपालले यस आर्थिक वर्ष २०७८/७९ देखि रेडियो कार्यक्रमको थालनी गरेको छ । सो रेडियो कार्यक्रमको नाम थारू समुदायको बरघर प्रणालीको नाममा बरघर रेडियो कार्यक्रमको नामले प्रशारण हुने गर्दछ । यो कार्यक्रममा विशेष गरेर युनिक नेपालको गतिविधि, आर्थिक, सामाजिक र साँस्कृतिक

अधिकारमा आधारित रिपोर्ट, अन्तरवार्ता प्रशारण हुने गर्दछ । यो कार्यक्रम थारु भाषामा उत्पादन हुने गर्दछ । यो आर्थिक वर्षमा १६ एपिसोड रेडियो कार्यक्रम प्रशारण भई सकेको छ । । यो कार्यक्रम हरेक शनिवार विहान ७:३० बजे देखि रेडियो साथी एफ एम राजापुर बाट प्रशारण हुने गर्दछ ।

छ. भौतिक पूर्वाधार निर्माण

युनिक नेपालले यस वर्ष राजापुर-२, नयाँगाउँमा रहेको नवज्योति आधारभूत विद्यालय मर्मत संभारका लागि सहयोग गरियो । यसैगरि कैलालीको गुरु भौतिको ढेउठन्चा निर्माण गर्न सहयोग गरियो ।

ज. संस्थागत तथा कार्यालय व्यवस्थापन

८.१. वार्षिक साधारण सभा तथा महाधिवेशन

युनिक नेपालले २०७८ साल कात्तिक ५ र ६ गतेका दिन आफ्नो २६औं साधारण सभा र १२औं महाधिवेशन सफलताका साथ सम्पन्न गर्यो । साधारण सभामा गत आर्थिक वर्षको कार्य प्रगति युनिक नेपालका निवर्तमान सचिब महादेव चौधरीले प्रस्तूत गर्नु भएको थियो । यसैगरि आर्थिक प्रतिवेदन निवर्तमान कोषाध्यक्ष राधेश्याम थारुले प्रस्तूत गर्नु भएको थियो । साधारण सभाबाट आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को नीति तथा कार्यक्रम पास गरिएको थियो ।

युनिक नेपालको नयाँ कार्य समितिलाई सपथ ग्रहण गराउँदै संरक्षक डा. गोपाल दहित

साधारण सभा सँगै १२औं महाधिवेशन पनि सम्पन्न भएको छ । महाधिवेशन बाट नयाँ कार्य समिति छनौट भयो । ७ सदस्यीय कार्य समितिमा अध्यक्ष प्रिम बहादुर थारु, सचिव निर्मला चौधरी, कोषाध्यक्ष जीत बहादुर थारु, सदस्यहरूमा निर्मल कुमार थारु, बसन्ती चौधरी, राधेश्याम थारु र राधा चौधरी चयन हुनु भयो ।

८.२. युनिक स्थापना दिवस

युनिक नेपालको २८औं स्थापना दिवस भव्यताका साथ सम्पन्न गरिएको थियो । कार्यक्रममा युनिक नेपालका संस्थापक अध्यक्ष देवमान चौधरी, पूर्व अध्यक्ष नरेन्द्र थारु, वडा नं. २ का वडा अध्यक्ष रामचन्द्र चौधरी र कार्यक्रमका प्रमुख अतिथि एंव संस्थाका संरक्षक डा. गोपाल दहितले शुभकामना मन्तव्य राख्नु भएको थियो ।

युनिक स्थापना दिवसमा दीप प्रज्वलन

सो कार्यक्रममा स्थानीय चुनाव २०७९ मा वडा नं. २ बाट विजयी भएका जनप्रतिनिधिहरूलाई सम्मान गरिएको थियो । कार्यक्रममा युनिक नेपालका संस्थापक सदस्यहरू, कार्य समिति सदस्यहरू, वडा नं. २ का समाजसेवी, बरघर

र युनिक स्पोर्ट्स क्लबका प्रतिनिधिहरूको समेत सहभागीता रहेको थियो । सोही दिन नै युनिक नेपालको प्राङ्गणमा सन्ध्याकालिन दीप प्रज्वलन गरिएको थियो ।

८.३. युनिक नेपालको ३ वर्षे रणनीतिक योजना निर्माण

मिति २०७९ असार ९ र १० गतेको दुई दिने कार्यशाला सम्पन्न गरियो । सो कार्यशालाबाट युनिक नेपालको ३ वर्षे रणनीतिक योजना तयार गरिएको छ । युनिक नेपालले आगामी ३ वर्षका भित्र समुन्नत समाज निर्माणका लागि आर्थिक, सामाजिक, साँस्कृतिक क्षेत्रमा महत्वपूर्ण कार्य गर्न उद्देश्य समेत्तै सो कार्यशाला सम्पन्न गरेको हो । युनिक नेपालले स्थापनाकालदेखि नै अतिविपन्न, सिमान्तकृत समुदायको उत्थान, विकास, जिविकोपार्जनको क्षेत्रमा काम गर्दै आएको छ ।

युनिक नेपालको ३ वर्षे रणनीतिक योजना निर्माण कार्यशाला

थारु समुदायको भाषा, साहित्य, संस्कृति र दस्तावेजीकरणमा महत्वपूर्ण कार्य गर्दै आइ रहेको छ । विश्व परिवर्तन भई रहेको बेलामा युनिक नेपालले नयाँ

ढङ्गले आर्थिक, सामाजिक र साँस्कृतिक क्षेत्रमा अभि शिक्षा, उद्यमशीलता र युवा सशक्तिकरणको क्षेत्रमा फोकस गरेर रणनीतिक योजना बनाएको छ । २ दिनसम्म सञ्चालन भएको कार्यशालालाई विषय विज्ञ शोभाराम चौधरीले सहजीकरण गर्नु भएको थियो ।

८.४. वार्षिक समीक्षा

युनिक नेपालको कार्यक्रमबाटे वार्षिक समीक्षा कार्यक्रम २०७८ साल चैत ११ र १२ गते दुई दिन गरियो ।

समीक्षा कार्यक्रममा युनिक नेपालका कार्यक्रम अधिकृत सोम प्रसाद चौधरीले हालसम्म सम्पन्न गरिएका क्रियाकलाप, उपलब्धी, चुनौति, सिकाई र सुभाब सहित प्रस्तूतिकरण गर्नु भएको थियो । त्यसैगरी लेखा अधिकृत प्रेम कुमार थारुले लेखा सम्बन्धी बजेत तथा खर्च बिबरण प्रस्तूतीकरण गर्नु भएको थियो । सो कार्यक्रम युनिक नेपालका संस्थापक सदस्यहरू, कार्य समिति सदस्यहरू र क्रियाशिल सदस्य तथा कर्मचारीहरूको उपस्थितिमा युनिक नेपालका कार्यकारी अध्यक्ष प्रिम बहादुर थारुको अध्यक्षतामा सम्पन्न गरिएको थियो ।

वार्षिक समीक्षामा बोल्दै युनिक नेपालका कार्यकारी अध्यक्ष श्री प्रिम बहादुर थारु

८.५. संस्थाको हल कोठा निर्माण

कुनै ठूलो कार्यक्रम या तालिम गर्नुपर्यो भने राजापुर क्षेत्रमा सहज हुने हलको व्यवस्थापन हुन सकेको छैन । यसले गर्दा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न पनि कठिन थियो । यसकारणले कम्तिमा पनि युनिक नेपालले आफ्नो कार्यक्रम, सभा, सम्मेलन, गोष्ठी र तालिम सञ्चालन होस् भनेर जोतपुरमा रहेको युनिक नेपालको

भवन माथि थप एउटा हल्को निर्माण गरियो । यो हलमा १५० जना सम्म अट्टने क्षमता छ ।

५. आवश्यकतामा आधारित कार्यक्रम

५.१. विपद व्यवस्थापन

युनिक नेपालले हरेक वर्ष विपदका लागि आपतकालिन सहयोग गर्दै आएको छ । यस संस्थाले सो आपतकालिन सहयोग जिल्ला या पालिका स्तरीय विपद व्यवस्थापन समिति मार्फत सहयोग गर्दै आएको छ । यस वर्ष असोजमा आएको बाढी तथा डुबान प्रभावित क्षेत्रमा तत्कालका

बाढी पीडितका लागि युनिक नेपाल द्वारा तत्कालिन
सुख्खा खाद्यान्न र पानी सहयोग

लागि खाद्यान्न र पिउने पानीको समस्या उत्पन्न भएको थियो । सो समस्या समाधानका लागि युनिक नेपालले राजापुर विपद व्यवस्थापन समिति मार्फत रु. दुई लाख एघार हजार बराबरको तयारी चाउचाउ र मिनरल पानी सहयोग गरिएको थियो ।

५.२. रक्तदान कार्यक्रम

११२औं अन्तर्राष्ट्रिय श्रमिक महिला दिवस को पूर्वसन्ध्यामा बर्दियाको राजापुरमा रक्तदान कार्यक्रम गरियो । रक्तदान कार्यक्रममा ४४ पिन्ट रक्त संकलन गरिएको थियो । राजापुर नगरपालिकाको आयोजना, युनिक नेपालको आर्थिक सहयोग र नेपाल रेडक्रस सोशाइटी जिल्ला शाखा बर्दियाको समन्वय तथा प्राविधिक सहयोगमा

नेपाल स्वयमसेवी रक्तदाता समाज राजापुरको समन्वयमा बर्दिया उद्योग वाणिज्य संगको परिसरमा रक्तदान कार्यक्रम गरिएको थियो । राजापुर क्षेत्रका स्थानीयलाई रगतको अभाव भइ रहने अवस्था भएकाले राजापुरमा संकलन गरिएको रगत ब्लड बैंक र रेडक्रस सँगको समन्वयमा सर्वसुलभ पहुँचका लागि नगरपालिकाको पहलमा कार्यक्रम आयोजना गरिएको थियो ।

युनिक नेपालको आयोजना र राजापुर नगरपालिका तथा बिभिन्न संस्थाहरुको सहार्यमा रक्तदान कार्यक्रम

५.३. कानूनी साक्षरता अभियान

महिलाहरुको सशक्तिकरण तथा कानूनबारे जानकार बनाउनका लागि ग्रामिण महिलाहरुलाई कानूनी साक्षरता अभियान गरिएको थियो । युनिक नेपालद्वारा गरिएको सो साक्षरता अभियान राजापुर नगरपालिकाको वडा नं. २, गेरुवा गाउँपालिकाको वडा नं. ४ का महिलाहरुलाई पाँच स्थानमा गरिएको हो । कानूनी साक्षरता अभियानमा वडा तथा नगरपालिकाबाट दिने सेवाहरु, घरायसी लिखत, अंशवण्डा तथा जिउनी अंश, अपुताली तथा दान बक्स, विवाह दर्ता वहु विवाह सम्बन्धी कसुर, सम्बन्ध विच्छेद र यौन दुर्व्यवहार तथा जबरजस्ती करणी र कानूनी उपचार सम्बन्धमा अभियान गरिएको थियो । अभियान कार्यक्रमलाई अधिवक्ताद्वय सन्तराम धारकटुवा थारु र महादेव चौधरीले सहजीकरण गर्नु भएको थियो ।

कानूनी साक्षरता अभियानकरण सहजीकरण गर्दै युनिक नेपालका निवर्तमान सचिव महादेव चौधरी

५.४. तथ्याङ्क संकलन

ग्रामिण भेगका युवाहरुको पढाई छोड्नुको कारण, उसले मजदुरी गरेको स्थान, वालविवाहको अवस्था र त्यसले सिर्जना गर्ने समस्या बुझ्नका लागि राजापुर नगरपालिका वडा नं २ जोतपुर गाउँको तथ्याङ्क संकलन गरियो । तथ्याङ्क संकलन पश्चात तथ्याङ्क विश्लेषण गरि

दशैको आसपासमा ती मजदुरहरुको लागि अन्तरक्रिया कार्यक्रम सम्पन्न गरियो ।

जोतपुर गाउँमा श्रमिक युवाहरुको तथ्याङ्क संकलन गर्दै युवाहरु

तथ्याङ्क संकलन गरेर विश्लेषण गर्दा अधिकांश किशोर तथा युवाहरु माध्यमिक तह पढ्दै गर्दा पढाई छाडेको, जिल्ला बाहिरका जिल्लाहरु बुटवल, बागलुङ्ग, काठमाडौं, पोखरातिर मजदुरी गर्न गएका, घरको आर्थिक अवस्था दयनिय रहेको, बालविवाह गरेको पाइयो । सो अवधीमा ३३७ जनाको विवरण संकलन गरिएको थियो । तथ्याङ्क संकलनका लागि युनिक नेपालका कार्यक्रम अधिकृतले ४ जना तथ्याङ्क संकलकहरुलाई तालिम दिनु भएको थियो ।

५.५. बालविवाह न्यूनीकरण बारे समुदायका अगुवा र विद्यार्थीहरूसँग अन्तरक्रिया

राजापुर नगरपालिकाको वडा नं. २ जोतपुर गाउँका समुदायका अगुवाहरूसँग २०७८ साल पुस २० गते, राजापुर, बर्दियायामा र २०७८ साल पुस १८ गतेका दिन नेपाल राष्ट्रिय माध्यमिक विद्यालयका विद्यार्थीहरूसँग बालविवाह न्यूनीकरण सम्बन्धी अन्तरक्रिया सम्पन्न गरियो । सो कार्यक्रममा बालविवाह हुनुको कारण, यसबाट हुने समस्या र समाधानको उपाय बारे समेत छलफल गरिएको थियो । कार्यक्रममा अधिवक्ता महादेव चौधरी र ईलाका प्रहरी कार्यालय राजापुरका प्रहरी हवल्दार राम पुजालीले सहजीकरण गर्नु भएको थियो । बालविवाह न्यूनीकरणका लागि विद्यालय र समुदायमा गरि पाँच वटा कार्यक्रमहरू सम्पन्न गरिएको थियो । कार्यक्रममा ७५ जना विद्यार्थी र अभिभावकहरुको सहभागीता रहेको थियो ।

उपलब्धीहरु

- विद्यार्थीहरु र समुदायका व्यक्तिहरुलाई बालविवाहबाट हुने शारिरिक र मानसिक समस्याहरु बारे सचेतना वृद्धि भयो ।
- बालविवाहबाट हुने क्षति, कानूनी सजाय, गरिबी तथा स्वास्थ्य समस्या बारे सचेतना वृद्धि भयो

बालविवाह न्यूनीकरण कार्यशाला सहजीकरण गर्दै युनिक नेपालका निवर्तमान सचिव महादेव चौधरी

५.६. लोक सेवा तयारी उत्प्रेरणा अभियुक्तीकरण

युवाहरूलाई निजामती सेवा तर्फ आकर्षण बढाउनका साथै लोक सेवा आयोगको परीक्षा तयारी गर्ने तरिकाबारे मिति २०७८ चैत ७ देखि ९ गते सम्म ३ दिने उत्प्रेरणा अभियुक्तीकरण सम्पन्न गरियो । युनिक नेपालले आयोजना गरेको सो अभियुक्तीकरणमा २४ जना युवा विद्यार्थीहरू सहभागी भएका थिए । तालिममा लोक सेवा परीक्षामा पास हुनका लागि तयारी गर्ने विधि, प्रश्नावली तथा ढाँचाको विषयमा प्रशिक्षित गरिएको थियो । युवाहरूलाई लोक सेवा प्रतिको ढुकचुक हुने गर्थ्यो । पास नहुने भन्ने जस्तो भ्रम थियो । तर तालिममा तयारी गर्ने तरिकाबारे बुझे पछि लोक सेवा तयारीमा लाग्ने तथा सहभागी हुने आत्मविश्वास बढेर आयो । तालिमको सहजीकरण राजापुर नगरपालिकाको महिला विकास शाखाको महिला विकास निरीक्षक रीता थारूले गर्नु भएको थियो ।

लोक सेवा तयारी अभियुक्तीकरण पछि सामूहिक फोटो

५. एर्टबुलेन्स सेवा

ग्रामिण भेगमा विरामीहरूको सेवा प्रदानका लागि युनिक नेपालले बिगत २२ बर्ष देखि बर्दिया जिल्ला लगायत आसपासका क्षेत्रहरूमा निरन्तर सेवा प्रदान गर्दै आएको छ । यस आर्थिक बर्ष २०७८/७९ मा जम्मा १६८ जना विरामीहरूलाई एम्बुलेन्स सेवा दिइएको छ । जसमध्येमा सुत्करी ४९ जना रहेका छन् ।

ठ. लेखा परीक्षण प्रतिवेदन

United Youth Community Nepal (UNYC)

Bardiya, Nepal

Statement of Financial Position

As on 16th July, 2022 (32nd Ashad, 2079)

Note	Particulars	16th July, 2022	15th July, 2021
ASSETS			
1.1	Non-Current Assets		
1.1.1	Property, Plant & Equipment	51,560,377.36	43,711,860.36
1.1.2	Less: Accumulated Depreciation	26,044,822.35	24,325,025.12
	Net Property, Plant and Equipment	25,515,555.01	19,386,835.24
2.1	Investment Property		
2.1.1	Investment in Shares	39,517,200.00	39,517,200.00
2.1.2	Investment as Loans and Advances	30,000,000.00	30,000,000.00
	Total Investment Property	95,032,755.01	88,904,035.24
Current Assets			
3	Inventories	251,257.06	295,971.91
4	Trade Receivables & Other Advances	8,075,414.89	6,157,181.58
	Cash and Cash Equivalents	166,329,465.35	171,969,081.27
	Total Current Assets	174,656,137.30	178,422,234.76
	Total Assets	269,688,892.33	267,326,270.00
RESERVE AND LIABILITIES			
Funds and Reserves			
5.1	Accumulated Reserves		
5.1.1	Unrestricted Funds/Accumulated Surpl	266,828,144.32	264,902,416.03
5.2	Restricted Funds		
5.2.1	Designated Funds	237,265.91	1,085,886.00
	Endowment Fund	-	-
	Total Fund and Reserves	267,065,410.23	265,988,302.03
Current Liabilities			
5	Trade and Other Payables	1,979,462.00	708,417.00
	Other Current Liabilities		
	Income Tax Payable	644,020.10	629,550.97
	Total Liabilities	2,623,482.10	1,337,967.97
	Total Equity and Liabilities	269,688,892.33	267,326,270.00

The Notes to accounts form an integral part of the financial statements.

As per our report of even date

Prem Kumar Tharu
Admin & Account Officer

Radhashyam Tharu
Member

Nirmal Kumar Tha
Member

CA. Shesh Mani Dahal
Senior Partner
SDR Associates
Chartered Accountants

Kumari Radha Chaudhary
Member

Basanti Kumari Chaudhary
Member

Jit Bahadur Tharu
Treasurer

Nirmala Chaudhary
Secretary

Prim Bahadur Tharu
Chairman

Date: २७th Kartik 2079
Rajapur, Bardiya

United Youth Community Nepal (UNYC)

Bardiya, Nepal

Statement of Income and Expenditure

For the year ended 16th July, 2022 (32nd Ashad 2079)

Note	Particulars	16th July, 2022	15th July, 2021
Project Expenses			
6.1	Opening Project Grant Balance	-	-
	Grant Received during the Year	1,895,700.91	-
	Total Grant Received	1,895,700.91	-
6.2	Less: Balance Grant Amount	(848,620.09)	-
	Net Grant Amount	2,744,321.00	-
7	Miscellaneous Income	959,468.00	1,718,701.69
	Bank Interest	12,672,426.24	9,138,079.26
	Income from Loans and Advances	2,530,480.00	5,229,091.00
	Total Income	18,906,695.24	16,085,871.95
Organisational Core Expenses			
8	Administrative Expenditure	7,379,590.28	7,237,849.64
9	Programme Expenditure	4,357,986.00	4,211,390.33
	Total Expenditure Before Depreciation	14,481,897.28	11,449,239.97
	Surplus/(Deficit) of income over expenditure	4,424,797.96	4,636,631.98
	Depreciation	1,848,717.57	2,118,428.10
	Operating Surplus/(Deficit)	2,576,080.39	2,518,203.88
Appropriation/Transfer of Surplus/(Deficit):			
	Surplus/(Deficit) during the year	2,576,080.39	2,518,203.88
a	Provision for Income Tax this year	644,020.10	629,550.97
b	Previous Year's Income Tax expenses	6,332.00	81,026.00
	Surplus/ (Deficit) transferred to Unrestricted Fund	1,925,728.29	1,807,626.91

The Notes to accounts form an integral part of the financial statements.

As per our report of even date

Prem Kumar Tharu
Admin & Account Officer

Radhashyam Tharu
Member

Nirmal Kumar Thar
CA. Shesh Mani Dahal
Senior Partner
SDR Associates

Chartered Accountants

Kumari Radha Chaudhary
Member

Basanti Kumari Chaudhary
Member

Nirmala Chaudhary
Secretary

Prim Bahadur Tharu
Chairman

Date: २७th Kartik 2079
Rajapur, Bardiya

२. वाह्य श्रोत साधन र साभेदारीमा सञ्चालित कार्यक्रमहरू

क. बर्दियाको आदिवासी समुदायमा नवीकरणीय उर्जा प्रविधिको प्रवर्द्धन मार्फत आदिवासी अभ्यास र उद्यमशीलतालाई सहयोग

युएनडिपी-जिइएफ/एसजिपी र युनिक नेपालको साभेदारीमा सम्झौता भएको यो परियोजना राजापुर नगरपालिकाको वडा नं. २ बर्गदही गाउँमा कार्यान्वयन हुँदै गरेको छ । अप्रिल २०२१ देखि कार्यान्वयन गर्नुपर्ने यो कार्यक्रम कोभिड संक्रमणका कारणले सिर्जित लकडाउनले गर्दा सेप्टेम्बर देखि कार्यान्वयनमा आयो । यो परियोजनामा खास गरेर आदिवासी थारू समुदायमा नवीकरणीय उर्जा प्रविधिको प्रवर्द्धनका साथै उनीहरूको अभ्यासलाई उद्यमशीलतामा प्रवर्द्धन गर्ने लक्ष्य रहेको छ । यस परियोजना बाट बर्गदही गाउँका १८७ घरधुरीलाई समेटिएका छन् । यस परियोजना अन्तर्गत निम्न क्रियाकलापहरू सम्पन्न भएका छन् ।

१. परियोजना बारे जानकारी तथा नवीकरणीय उर्जा प्रविधिबारेअभिमुखीकरण

युनिक नेपालको केन्द्रिय कार्यालयमा बर्दियाको आदिवासी समुदायमा नवीकरणीय उर्जा प्रविधिको प्रवर्द्धन मार्फत आदिवासी अभ्यास र उद्यमशीलतालाई सहयोग परियोजनाको शुभारम्भ कार्यशाला गोष्ठी सम्पन्न गरियो । कार्यक्रममा नविकरणीय ऊर्जा प्रविधिहरू र वातावरणमैत्री गर्ज विकास अवधारणाबारे अलग-अलग प्रस्तुतिकरण गरिएको थियो । कार्यक्रममा नविकरणीय उर्जा प्रविधिहरूबाटे प्रस्तुतिकरण ग्रामीण प्रविधि केन्द्रका उप-निर्देशक श्री निरज श्रेष्ठ ज्यूले गर्नुभएको थियो । वातावरणमैत्री गर्ज विकास कार्यक्रमबाटे प्रस्तुती ग्रामीण प्रविधि केन्द्रका सुवास लामिछानेले गर्नुभएको थियो । प्रस्तुतिकरणकै सिलिसलामा वातावरणमैत्री

गाउँ विकास कार्यक्रमबाटे ग्रामीण प्रविधि केन्द्रद्वारा विकास गरिएको एक भिडियो सामग्री प्रस्तुत गरिएको थियो ।

परियोजना बारे परिचयात्मक कार्यक्रम

२. नवीकरणीय उर्जा प्रविधिको उपयोगिताबारे समुदायसँग बैठक

नवीकरणीय उर्जा प्रविधि र यसको उपयोगिता बारेमा बर्गदही गाउँका १८७ घरधुरीका घरमुलीहरूलाई एक बैठक गरि जानकारी गराइयो । सो कार्यक्रममा ग्रामीण प्रविधि नेपालका उप-निर्देशक निरज श्रेष्ठ र परियोजना अधिकृत सुबाश लामिछानेले नवीकरणीय उर्जा प्रविधिको बारेमा र यसको उपयोगिताको विषयमा सहजीकरण गर्नु भएको थियो । यसैगरि युनिक नेपालका कार्यक्रम अधिकृतले परियोजनाको जानकारी, यसको उद्देश्य र वातावरणमा पार्ने प्रभावको विषयमा जानकारी गराउनु भएको थियो । कार्यक्रमबाट जानकारी र अन्तरक्रिया पछि परियोजना कार्यान्वयन सहज बनाउनका लागि सुरेन्द्र थारूको अध्यक्षतामा ९ सदस्यीय उपभोक्ता समितिको गठन गरिएको थियो । सो समितिका पदाधिकारीहरूमा उपाध्यक्ष मिना थारू, बालाराम थारू, रेशम कुमारी थारू, कृष्ण कुमार थारू, प्रविण चौधरी, कृष्ण थारू, सुरज कुमारी थारू र पुनाराम थारू रहेका छन् ।

नवीकरणीय प्रविधिको उपयोगिता बारे समुदायसँग बैठक

३. नवीकरणीय उर्जा प्रविधिको प्रदर्शनी कार्यक्रम

हरित गाउँको अवधारणामा रहेर आदिवासी थारु समुदायको सिप र ज्ञानको अभ्यासद्वारा जीविकोपार्जनका लागि नवीकरणीय उर्जाको प्रयोगका लागि मिति २०७८ चैत १४ गतेका दिन बर्गदही गाउँमा नवीकरणीय उर्जा प्रविधिको प्रदर्शनी गरिएको थियो । युएनडिपी-जिइएफ/एसजिपी, ग्रामिण प्रविधि नेपाल र युनिक नेपालको संयुक्त सहकार्यमा नवीकरणीय प्रविधिको प्रदर्शनीका साथै त्यसको प्रयोग बारेमा समुदायलाई अभिमुखीकरण गरिएको थियो ।

नवीकरणीय उर्जा प्रविधिको जानकारी गराउँदै कन्सल्टेन्ट फर्स बहादुर टण्डन

नवीकरणीय उर्जा प्रविधिहरूमा व्यवसायीक तरकारी खेतीमा सिंचाईका लागि सन्०लो पम्प, ड्रिप इरिगेशन, धुवाँ रहित चुलोहरूमा सुधारिएको चुलो, र्याकेट चुलो, चिम्नीहुड र इन्डक्सन चुलो, जडिबुटी प्रशोधन तथा सुकाउनका लागि प्रयोग गरिने सोलार ड्रायर प्रदर्शनी गर्नुका साथै तिनका फाइदा र प्रयोग बारे अभिमुखीकरण गरिएको थियो । नवीकरणीय उर्जा प्रविधिबारे प्राविधिक फर्स टन्डनले अभिमुखीकरण गर्नु भएको थियो । यसका साथै प्रविधिको प्रयोगबारे इन्जिनियर बिबेक गौतम र टेक्निसियनहरू अनिल मण्डल र राजेश मण्डलले सहयोग गरेका थिए ।

सनफ्लो पम्पको प्रदर्शन

४. आवश्यकता मुल्याङ्कन र माग संकलन

मिति २०७८ माघ १७ र १८ गतेका दिन बर्दियाको आदिवासी समुदायमा नवीकरणीय उर्जा प्रविधिको प्रवर्द्धन मार्फत आदिवासी अभ्यास र उद्यमशीलतालाई सहयोग परियोजना अन्तर्गत बर्गदही गाउँका घरधुरीको सहभागीतामा समुदायको आर्थिक, सामाजिक र साँस्कृतिक अवस्था, प्रयोग गर्दै गरेका प्रविधि तथा उर्जाका बारेमा आवश्यकता मुल्याङ्कन र माग संकलन गरिएको थियो । कार्यक्रममा

समुदायका व्यक्तिहरूद्वारा गाउँको नक्सा, बस्तु स्थिति, सार्वजनीक स्थल, खेति, व्यवसाय, बाटोघाटो लगायतका स्थानहरूको पहिचान गरिएको थियो । यसरी सो कार्यक्रममा सम्पूर्ण घरमा भएका वस्तुभाउ, पशुपंक्षी संख्या, जनसंख्या, आम्दानीको स्रोत, रोजगारीको अवस्था, उर्जाको प्रयोगको बारेमा तथ्याङ्क समेत लिइएको थियो । सोही कार्यक्रममा नवीकरणीय उर्जा सम्बन्धी उनीहरूको आवश्यकता र माग समेत संकलन गरिएको थियो ।

५. नवीकरणीय उर्जा प्रविधिहरूको पर्यावरणीयमैत्री बारे प्राविधिक मुल्याङ्कन र सम्भाव्यता अध्ययन

ग्रामिण प्रविधि नेपालको प्राविधिक सहयोगमा नवीकरणीय उर्जा प्रविधिहरूको पर्यावरणीयमैत्री बारे प्राविधिक मुल्याङ्कन र सम्भाव्यता अध्ययन गरिएको थियो । सो अध्ययन गरेर अध्ययन प्रतिवेदन समेत तयार गरिएको थियो । प्रतिवेदनको आधारमा बर्गदही गाउँमा नवीकरणीय उर्जा प्रविधिको जडान गरिएको थियो भने पातको समस्याले गर्दा दुना टपरी प्रविधिलाई जडान गर्न नसकिने कुरा अध्ययनमा आएकोले जडान गरिएन ।

समुदायसँग सामाजिक अवस्थाको बारेमा नक्साङ्कन गर्दै

६. नवीकरणीय उर्जा प्रविधिको जडान

क्र.सं.	नवीकरणीय उर्जा प्रविधिको नाम	जडान संख्या	शर्त
६.१.	सन फ्लो पम्प	१५ वटा	तरकारी खेती या माछापालन भएको हुनुपर्ने
६.२.	सुधारिएको चुलो जडान	५० वटा	
६.३.	गोबर ग्याँस जडान	१२ वटा	गाई भैसी या राँगा पालेको हुनुपर्ने या पाल्नुपर्ने
६.४.	सोलार ड्राएर	१० वटा	जडिबुटीको अभ्यास गर्ने वैडावा हुनुपर्ने
६.५.	थोपा सिंचाई प्रविधि	१० जना	तरकारी खेती गरेको र गर्न चाहने
६.६	उच्च महत्वका वृक्षारोपण	६०० वटा	२०० लिची, २०० आँप र २०० टिमुर

सुधारिएको चुलो

सनफ्लो पम्प

७. क्षमता विकास तालिम

७.१. अर्गानिक तरकारी उत्पादन तालिम

युनिक नेपालले मिति २०७८ फागुन २७ गते देखि २९ गते सम्म राजापुर

नगरपालिका २, बर्गदही गाउँका समुदायका लागि ३ दिने अर्गानिक तरकारी खेती तालिम सम्पन्न गरेको थियो । युएनडिपी जिइएफ एसजिपी को सहकार्यमा सञ्चालित परियोजना बर्दियाको आदिवासी समुदायमा नवीकरणीय ऊर्जा प्रविधिको प्रवर्द्धन मार्फत आदिवासी अभ्यास र उद्यमशिलतालाई सहयोग अन्तर्गत यो तालिमको आयोजना गरिएको हो । कार्यक्रम समापनका दिन करेला, भिन्डी, तोरै, लौका, पालक, चम्सुर, घिरौला, फर्सी, बोडी, काँक्रो लगायतका बिउहरू पनि वितरण गरिएको थियो । तीन दिन सम्म चलेको सो तालिमको सहजीकरण कृषि प्राविधिक हेमलाल पाण्डेले गर्नु भएको थियो । तालिममा बर्गदही गाउँका ६४ घरधुरी तथा महिलाहरूको सहभागीता रहेको थियो ।

अर्गानिक तरकारी खेति गर्न सिकाउँदै कृषि प्राविधिक हेमलाल पाण्डे

७.२. गड्यौला मल र भोलमल बनाउने तालिम

युएनडिपी जिइएफ एसजिपी को सहकार्य, ग्रामिण ऊर्जा प्रविधि नेपालको प्राविधिक सहयोग र युनिक नेपालद्वारा सञ्चालित बर्दियाको आदिवासी समुदायमा

नवीकरणीय ऊर्जा प्रविधिको प्रवर्द्धन मार्फत आदिवासी अभ्यास र उद्यमशिलतालाई सहयोग परियोजना अन्तर्गत बर्गदहीका तरकारी खेतीमा संलग्न घरधुरीका प्रतिनिधिहरूलाई गड्यौला र भोलमल बनाउने तालिम मिति २०७९ जेठ २८ र २९ गतेका दिन दिइएको थियो । सो तालिम ग्रामिण प्रविधि नेपालकी अधिकृत पुनम भट्टले दिनु भएको थियो । तालिमको पहिलो दिन गड्यौला मलको बारेमा प्रशिक्षण दिइएको थियो भने दोस्रो दिन भोलमलको बारेमा तालिम दिइएको थियो । तालिममा जम्मा २३ जना सहभागीहरू थिए ।

गड्यौला मल

७.३. स्कुल क्याम्प

बर्दियाको आदिवासी समुदायमा नवीकरणीय ऊर्जा प्रविधिको प्रवर्द्धन मार्फत आदिवासी अभ्यास र उद्यमशिलतालाई सहयोग परियोजना अन्तर्गत नवीकरणीय ऊर्जा प्रविधिबारे ज्ञान र चेतना विकासका लागि माध्यमिक तहका विद्यार्थीहरूको सहभागीतामा २०७९ जेठ २६ र २७ गते दुई दिने विद्यालय क्याम्प सञ्चालन

गरिएको थियो । राजापुर नगरपालिकाको वडा नं. २ को नेपाल राष्ट्रिय माध्यमिक विद्यालयमा आयोजित क्याम्पको पहिलो दिन नवीकरणीय उर्जा प्रविधिको बारेमा जानकारी गराइएको थियो । ग्रामिण भेगमा नवीकरणीय उर्जा प्रविधिको प्रयोगका साथै वातावरणमैत्री गाउँ निर्माण बारे ग्रामिण प्रविधि नेपालकी परियोजना अधिकृत पुनम भट्ट र युनिक नेपालका कन्सल्टेन्ट फर्स बहादुर टण्डनले अभिमुखीकरण गर्नु भएको थियो । क्याम्पको दोस्रो दिन अभिमुखीकरण गरिएकै विषयमा चित्रकला प्रतियोगिता गराइएको थियो । सो चित्रकला प्रतियोगिताको निर्णयकमा विद्यालयका कार्यकारी प्रधानाध्यापक मोहन सिंगदेल, शिक्षक विष्णु थारू, युनिक नेपालका कार्यक्रम अधिकृत सोम प्रसाद चौधरी, सिआरटिएनका परियोजना अधिकृत पुनम भट्ट, युनिक नेपालका कन्सल्टेन्ट फर्स बहादुर टण्डनले भूमिका निभाउनु भएको थियो । चित्रकला प्रतियोगिताका विजेताहरूलाई प्रमाणपत्र सहित शैक्षिक सामग्रीले पुरस्कृत गरिएको थियो । सोहि दिन नै, विद्यालयमा प्रिया थारूको अध्यक्षतामा ११ सदस्यिय इको क्लब गठन गरिएको थियो ।

स्कुल क्याम्पमा वातावरणको चित्र बनाउँदै एक छात्रा

८. अध्ययन भ्रमण तथा अनुगमन

ग्रामिण प्रविधि नेपाल, काठमाडौले आयोजना गरिएको नवीकरणीय उर्जा सम्बन्धीको अध्ययन भ्रमण तथा अनुगमन कार्यक्रममा युनिक नेपालले पनि बर्दियाबाट सहभागीता जनाएको थियो । ग्रामिण प्रविधि नेपालले काभ्रेको भंगाल ५ बेथानचोकमा नवीकरणीय उर्जा सम्बन्धी परियोजना सञ्चालन गरेको थियो । सो परियोजनाको अन्त्यतिर बिभिन्न सरोकारवाला निकाय र स्थानीय तहलाई समेत नवीकरणीय उर्जा प्रविधिको अनुगमन तथा सिकाई भ्रमण आयोजना गरिएको थियो । समुदायका अगुवा, युनिक नेपालका कार्य समितिका पदाधिकारी र कर्मचारीहरू पनि सो क्षेत्रको सिकाई भ्रमणमा गएका थिए । कार्यक्रम स्थलमा नवीकरणीय उर्जा प्रविधिको अवलोकन, त्यसको उपयोगिता तथा सिकाई बारे छलफल गरिएको थियो । यसका साथै, ग्रामिण प्रविधि नेपालले सहयोग गरेको सिन्धुलीकी एक सफल उद्यमी निरू श्रेष्ठसँग पनि सिन्धुलीमा छलफल गरियो । यसैगरि धनुषाको नक्ताभिजमा हिमालय युवा क्लबका अध्यक्ष अरुण महतोसँग युवाहरूको क्षेत्रमा सफल कार्य गर्दै आएको उहाँसँग पनि छलफल गरिएको थियो ।

३. युनिक नेपालको चिनारी

१. युनिक नेपालको सक्षिप्त परिचय

युनिक नेपाल सामुदायिक विकासका लागि सदस्यतामा आधारित गैर नाफामुखी र सेवामुलक गैर सरकारी संस्था हो । यो संस्था समाजसेवामा समर्पित युवाहरूको अथक प्रयासबाट जिल्ला प्रशासन कार्यालय बर्दियामा बिधिवत तरिकाले २०५२ साल जेठ महिनाको १९ गते दर्ता भएको हो । सानो तर दृढ संकल्प बोकेका युवाहरूको समूहले आफ्नै सानो कोषबाट यो संस्थाको शुभारम्भ गरी आजको सफलतम अवस्था सम्म आइ पुगेको हो ।

लक्ष्य निर्दिष्ट कार्यक्रमगत क्रियाकलापहरू, राष्ट्रिय र अन्तरराष्ट्रिय दातृ तथा वित्तीय संस्थाहरूको सहयोगमा स्थानीय जनसमुदायको व्यापक समर्थन र दक्ष तथा प्रतिवद्ध जनशक्तिको मेहनतबाट लुम्बिनी प्रदेश र सुदूरपश्चिम प्रदेशहरूमा सेवा दिदै आएको छ । हाल लुम्बिनी प्रदेशको खास गरेर बर्दिया जिल्लामा आफ्नो कार्यक्रम केन्द्रित गर्दै अन्य जिल्लामा समेत आवश्यकता अनुसार कार्यक्षेत्र विस्तार गरेको छ ।

२. उद्देश्य

- युनिक नेपालको प्रमुख उद्देश्यहरू बुँदागतरूपमा निम्नानुसार रहेका छन्,
- क. औपचारिक तथा अनौपचारिक शिक्षाको माध्यमद्वारा जनचेतना बढाउने ।
 - ख. ग्रामिण क्षेत्रका जनताको स्वास्थ्य प्रवर्द्धनमा सहयोग गर्ने ।
 - ग. पुस्तकालय तथा वाचनालय मार्फत जनचेतनाको विकास गराउने ।
 - घ. विश्वमा विद्यमान पर्यावरण समस्या समाधानका लागि वातावरणीय चेतना अभिवृद्धि गर्ने ।
 - ड. थारू समुदायको भाषा, साहित्य, कला र संस्कृति लगायत विभिन्न क्षेत्रको संरक्षण र प्रवर्द्धन गर्ने ।
 - च. आदिवासी जनजातिहरूको उत्थान र विकास गर्दै मुल प्रवाहीकरणको लागि विभिन्न समुदायप्रति सहिष्णुताको भावना जागृत गर्दै राष्ट्रिय संघ संगठनहरूसँग सम्बन्ध विस्तार गरि समन्वय र सहकार्य गर्ने ।
 - छ. मानव अधिकार सम्बन्धि चेतना अभिवृद्धि गराउने ।
 - ज. आकस्मिक सेवा प्रदान गर्नका लागि एम्बुलेन्स सेवा सञ्चालन गर्ने ।

३. लक्षित समुदाय

युनिक नेपालको प्रमुख लक्षित समुह थारू समुदाय लगायत सम्पूर्ण आदिवासी जनजाति, दलित, मधेसी, मुस्लिम र विपन्न वर्ग तथा समुदायहरू हुन् । साथै परियोजनाको प्रकृति अनुसार लक्षित समुदायहरू पहिचान गर्ने गरिन्छ ।

४. कार्य क्षेत्र र अनुभव

युनिक नेपालले स्थापना काल देखि निरन्तर शिक्षा, कृषि, स्वास्थ्य, जैविक विविधता, लघुवित्त र सिप विकासका साथै भौतिक निर्माणको क्षेत्रमा काम गर्दै आएको छ । यसको लागि शिक्षा कार्यालय, जर्मन विकास सेवा, स्टीफटुङ्ग,

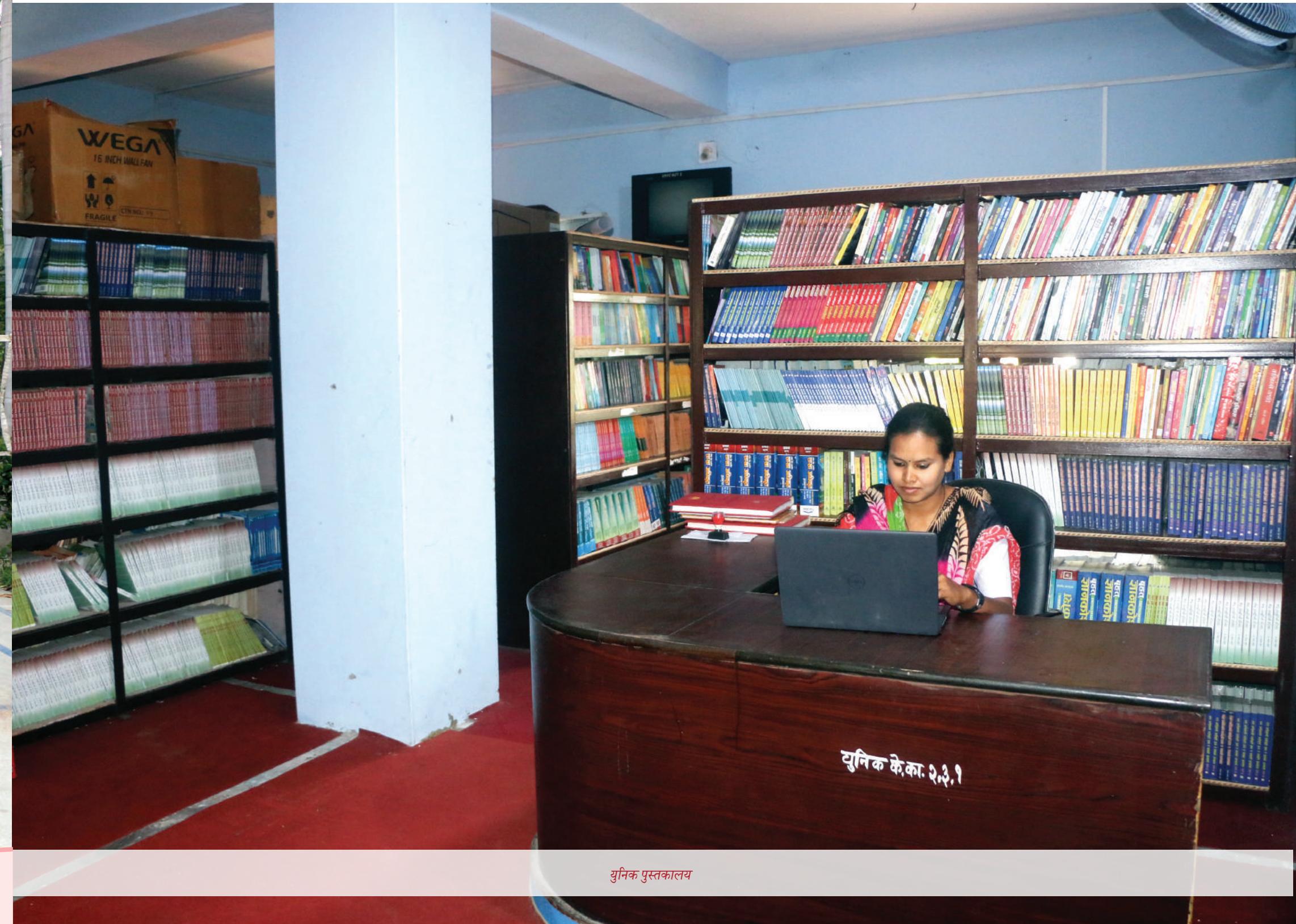
विश्व शिक्षा, प्याक्ट नेपालको साभेदारीमा शिक्षा सम्बन्धि कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरेको छ । यसैगरी आइडीई नेपाल, जेएफपीआर, विनरक, फीन्ट्रयाक, आदिको साभेदारीमा कृषि कार्यक्रम सञ्चालन गरेको अनुभव छ । डासु/डानीडा, युएमएन, एनएफआरपी, युएसएआइडी, जिल्ला विकास समिति, गाविस, आदिको साभेदारीमा विद्यालय भवन, कल्भर्ट, पुल पुलेसा, सामुदायिक भवन, आदि निर्माण तथा जनपरिचालन गरेको छ । आईएलओ, पश्चिम तराई गरिबी निवारण आयोजना, सीएसपी, डीफीडको सहयोगमा मुक्त कमैया परिवार र बालमजदुर उन्मुलनका लागि एकिकृत कार्यक्रम सञ्चालन गरेको सफल अनुभव छ । स्वास्थ्य सम्बन्धि कार्यक्रम सेभ द चिल्ड्रेन र युएसएआइडी/फीन्ट्रयाकको सहयोगमा सञ्चालन गरेको लामो अनुभव पनि छ । साथै युएनडीपी/जीइएफ/एसजीपीको साभेदारीमा पनि वातावरण र जैविक विविधता संरक्षण साथै थारू जडीबुटी ज्ञान र थारू बैडावा अभ्यास संरक्षणलाई लक्षित गरी नयाँ कार्यक्रम सफलताका साथ सञ्चालन गरेको छ ।

युनिक नेपालले आरडीएमसी "क" वर्गको १३ वटा बैंक तथा अन्य संस्थाहरूको वित्तीय ऋण सहयोगमा १८ वर्षसम्म निरन्तर लघुवित्त कार्यक्रम पनि गरि सकेको सफल अनुभव छ । लघुवित्तलाई थप प्रविधियुक्त र छिटो कार्यक्षेत्र विस्तार गर्नका लागि सक्षम च्यालेन्ज फण्ड, निट र किसान परियोजनाको साभेदारी कार्यक्रम समेत सञ्चालन गरेको लामो अनुभव छ ।

नेपाल राष्ट्र बैंकको नीति तथा कार्यक्रम अनुसार आफ्नो लघुवित्त कार्यक्रमलाई "घ" वर्गको वित्तीय संस्थामा रूपान्तरण गरी लघुवित्त कार्यक्रम हस्तान्तरण गरी सकेको छ ।

युनिक नेपालद्वारा प्रदान गरिएको टिस्टमा युनिक स्पोर्ट्स क्लबका खेलाडीहरु

युनिक पुस्तकालय

युनिक नेपाल

राजापुर नगरपालिका, वडा नं. २ जोतपुर, बर्दिया

फोन : ०८१-६९४७०७, ९८५८०४३३५५

फ्याक्स : ०८४ ४२१०३८

ईमेल : unyc.bardiya@gmail.com

वेबसाइट : www.unycnepal.org.np

फेसबुक : www.facebook.com/unycnepal2052

मुद्रक: ड्रीम ग्राफिक प्रेस, काठमाण्डौ

ईमेल: design.dreamgraphicpress@gmail.com